

Voorblad

Raadsvoorstel Masterplan Paleis van de Tilburgers

Datum college:	1 juli 2025< nr. 4	
Portefeuillehouder:	Wethouder Çelik	Betrokken portefeuillehouder: Burgemeester
Afdeling:	Vastgoed, Faciliteiten en Bestuurszaken	
Behandelend ambtenaar:	A. van de Sande, T. Trouw en S. Pauly	

Samenvatting

Als eerste stap in de Definitiefase voor de planontwikkeling van het Paleis-Raadhuis heeft het college op 13 september 2024 besloten de variant 'Gebouw toekomstbestendig en toegankelijk' als uitgangspunt te nemen voor de renovatie en herbestemming van het Paleis-Raadhuis.

Zie <https://tilburg.notubiz.nl/document/14726838/1#search=%22Paleis%22> .

Vervolgens is vanaf oktober 2024 de uitwerking van het plan Paleis van de Tilburgers verder opgepakt, nu ook met betrekking tot de programmering en het gebruik en daarmee samenhangend beheer en organisatie van het Paleis- Raadhuis. De mogelijke varianten zijn vastgelegd in het Masterplan Paleis van de Tilburgers. Het Masterplan is een Integrale propositie over het Paleis-Raadhuis en bevat een drietal varianten voor programmering en gebruik. De bijbehorende consequenties voor beheer en organisatie en huisvesting en inrichting zijn daarbij in kaart gebracht, evenals een doorkijk naar het vervolgtraject. Het Masterplan Paleis van de Tilburgers ligt nu ter besluitvorming voor.

Met het vaststellen van het Masterplan eindigt de Definitiefase en start de Ontwerpfase. In deze ontwerpfase start de aanbesteding voor de keuze van een architect voor de daadwerkelijke renovatie van het Paleis-Raadhuis. Hierop vooruitlopend zullen voorbereidingskosten worden gemaakt. Het raadsvoorstel bevat daarom ook een verzoek voor een voorbereidingskrediet ter hoogte van € 1.200.000,-.

Collegebesluit

Het college stelt de raad voor:

1. ter afronding van de Definitiefase het Masterplan Paleis van de Tilburgers vast te stellen (inclusief bijlagen) en over te gaan naar de Ontwerpfase waarbij we variant B (met doorgroeimogelijkheden naar variant C) als leidend nemen voor deze fase.
2. een voorbereidingskrediet voor de Ontwerpfase ter beschikking te stellen van € 1.200.000,-, waarbij lopende de fase de kosten nader worden gespecificeerd en wordt onderzocht waar door slimme samenwerking de kosten kunnen worden verlaagd.

Raadsvoorstel Masterplan Paleis van de Tilburgers

Aanleiding

Voorgeschiedenis

In 2018-2019 zijn de voorbereidingen gestart voor de restauratie en herontwikkeling van het Paleis-Raadhuis. De gemeente heeft met hulp van diverse place-making activiteiten (Palace to Be) verkend wat een mogelijke toekomstrichting kan zijn voor het gebruik van het Paleis-Raadhuis. Vervolgens is in 2022 een scenariostudie uitgevoerd naar een herbestemming van het Paleis – Raadhuis waarbij als voorkeursscenario naar voren kwam: Paleis – Huis van de Stad. Dit scenario gaat uit van een maatschappelijk, publiek toegankelijke herbestemming van het Paleis-Raadhuis, met een gevarieerde programmering op de thema's Democratie & Burgerschap, Gastvrijheid en representatie en Historie.

Terzijde, met het voorkeursscenario Paleis – Huis van de Stad – is ingezet op een duurzame, nieuwe invulling van het gebouw voor alle inwoners van Tilburg, niet alleen van de stad, maar ook van de dorpen die bij de gemeente horen. Om die reden kiezen we in het nu voorliggende Masterplan voor de werktitel *Paleis van de Tilburgers*.

In het Akkoord “Meer voor elkaar” (pag.7) is deze lijn kracht bijgezet en in de Tussenrapportage 2022 heeft de raad een voorbereidingskrediet vrijgegeven om het voorkeursscenario verder uit te werken en de haalbaarheid hiervan te onderzoeken.

Een jaar later, juli 2023, heeft het college uitgaande van het voorkeursscenario het Plan van aanpak “Paleis – Huis van de stad” met de genoemde programmeerlijnen vastgesteld (<https://tilburg.notubiz.nl/document/14704611/1#search=%22Paleis%22>). De raad is met een informatiebijeenkomst bijgepraat (11 september 2023) en ook is er een participatieavond met de omgeving (8 november 2023) geweest.

In afwachting van een nieuwe bestemming is de afgelopen decennia slechts beperkt onderhoud aan het gebouw en de inrichting van het Paleis – Raadhuis uitgevoerd. Het college heeft daarom besloten om in de Definitiefase als eerste uitwerking van het voorkeursscenario prioriteit te geven aan het in beeld brengen van de restauratie- en renovatieopgave van gebouw en interieur en mogelijke functionele aanpassingen die het gebouw beter geschikt maken voor de beoogde nieuwe functie. Deze studie is uitgevoerd in de periode 2023-2024. Daarbij zijn twee varianten uitgewerkt; een variant ‘Gebouw toekomstbestendig en toegankelijk’ en een variant ‘Extra ruimte voor dakopbouw’. Op 13 september 2024 heeft het college gekozen voor de variant ‘Gebouw toekomstbestendig en toegankelijk’. De raad is met een informatiebrief geïnformeerd over dit besluit. Zie <https://tilburg.notubiz.nl/document/14726838/1#search=%22Paleis%22>.

Stand van zaken

Vanaf oktober 2024 is de uitwerking van het Paleis van de Tilburgers verder opgepakt, nu ook met betrekking tot de programmering en het gebruik en daarmee samenhangend beheer en organisatie. De uitwerking in de varianten is in samenspraak met (mogelijke) partners in de stad gebeurd. Daartoe zijn diverse gesprekken gevoerd en is een werkconferentie in het Paleis georganiseerd op 26 februari 2025. Ook is de raad via een informatiebijeenkomst op de hoogte gebracht van de mogelijke denkrichtingen (7 april 2025).

De uitkomsten zijn nu vastgelegd in het Masterplan Paleis van de Tilburgers. Het Masterplan is een integrale propositie over het Paleis-Raadhuis en bevat een drietal varianten voor programmering en gebruik. De bijbehorende consequenties voor beheer en organisatie en huisvesting en inrichting zijn daarbij in kaart gebracht, evenals een doorkijk naar het vervolgtraject. Het Masterplan Paleis van de Tilburgers ligt nu ter besluitvorming voor.

Met het vaststellen van het Masterplan eindigt de Definitiefase en start de Ontwerpfase. In deze Ontwerpfase start de aanbesteding voor de keuze van een architect voor de daadwerkelijke renovatie van het Paleis-

Raadhuis. Hierop vooruitlopend zullen voorbereidingskosten worden gemaakt. Het raadsvoorstel bevat daarom ook een verzoek voor een voorbereidingskrediet ter hoogte van € 1.200.000,-.

Beoogd effect

In lijn met het Bestuursakkoord “Meer voor elkaar” de renovatie, restauratie en het toekomstig gebruik en beheer zo uitvoeren dat het Paleis-Raadhuis met respect voor de rijksmonumentale status in de toekomst een Paleis van de Tilburgers kan zijn zoals geschetst in het Plan van Aanpak Huis van de Stad (2023).

Voorstel

1. ter afronding van de Definitiefase het Masterplan Paleis van de Tilburgers vast te stellen (inclusief bijlagen) en over te gaan naar de Ontwerpfase waarbij we variant B (met doorgroeimogelijkheden naar variant C) als leidend nemen voor deze fase.
2. een voorbereidingskrediet voor de Ontwerpfase ter beschikking te stellen van € 1.200.000, waarbij lopende de fase de kosten nader worden gespecificeerd en wordt onderzocht waar door slimme samenwerking de kosten kunnen worden verlaagd.

Argumenten

Het Masterplan

1.1 *Het Masterplan kust het monumentale Paleis-Raadhuis wakker uit zijn winterslaap*

Het Masterplan biedt het perspectief om met eerbied voor het monumentale gebouw een vierde verhaallijn - naast buitenpaleis van Koning Willem II, de eerste rijks HBS in Brabant en het zijn van Raadhuis tot aan 1970 - aan het Paleis-Raadhuis toe te voegen.

Het Masterplan biedt drie verschillende varianten voor programmering en gebruik waarmee het Paleis – Raadhuis een plek wordt waar bewoners en bestuur elkaar kunnen ontmoeten, waar gedebatteerd wordt over de ontwikkeling van de stad, waar officiële vieringen en herdenkingen plaatsvinden. Een plek ook waar de geschiedenis van het Paleis – Raadhuis en de ontwikkeling van Tilburg door de eeuwen heen beleefd kan worden en inspiratie kan bieden voor het nadenken over de toekomst van de stad. Kortom, een plek waar verleden, heden en toekomst van de Tilburgse samenleving bij elkaar komen als levendig onderdeel van het nieuwe Stadsforum. Het Paleis van de Tilburgers, een plek voor alle (Til)burgers.

Zie voor de uitwerking van de drie varianten bijlage nr. 1 “Het Masterplan Paleis van de Tilburgers”.

1.2 *Het Masterplan biedt de ruimte om het Paleis-Raadhuis klaar te maken voor de ambities en deze met realisme te ontwikkelen*

Elke variant (A, B en C) geeft aan hoe de programmering en gebruik er uit ziet, evenals de marketing-communicatie en publieksbereik, restauratieve behoefte en beheer en organisatie. Ook is per variant een raming gemaakt van de structurele lasten per variant. Ten aanzien van beheer- en organisatie is daarnaast een apart plan opgesteld (bijlage b bij het Masterplan).

Hoofdstuk 6 in het Masterplan gaat dieper in op de opgave van restauratie, renovatie en verduurzaming en de balans die daarbij moet worden gezocht tussen noodzakelijke en/of wenselijk aanpassingen en de monumentale kernkwaliteiten van gebouw en inrichting. Ook bevat dit hoofdstuk een uitgewerkte investeringsraming (bijlage d bij het Masterplan).

In hoofdstuk 7 van het Masterplan is de exploitatie per variant uitgewerkt en wat onderaan de streep aan gemeentelijke bijdrage nodig is om het *Paleis van de Tilburgers* van de grond te krijgen.

Het Masterplan biedt – gegeven de huidige stand van zaken - een solide basis en een realistisch beeld om nu de volgende stap in de voorbereiding te zetten, de stap naar de Ontwerpfase.

1.3 *Het Masterplan houdt rekening met het Transformatiekader Paleis – Raadhuis*

Bij de herontwikkeling van een rijksmonument als het Paleis – Raadhuis is het gebruikelijk een bouwhistorische verkenning en waardstelling op te stellen. Deze verkenning geeft aan dat het Paleis – Raadhuis een uniek “Gesamtkunstwerk” is en een hoge zeldzaamheidswaarde heeft. Het aanpassen en verbouwen van een

dergelijk rijksmonument vraagt nadrukkelijk om een kader waarbinnen de beoogde transformatie tot Paleis van de Tilburgers dient plaats te vinden.

Daartoe hebben we met ondersteuning van architectenbureau Braaksma & Roos een Transformatiekader (bijlage a bij het Masterplan) opgesteld. Het Transformatiekader is geen ontwerp, maar preciseert de zoekruimte voor interventies die straks in de volgende fase van planontwikkeling (ontwerpfase) ontworpen en gemaakt moeten worden.

De Omgevingscommissie heeft het Transformatiekader in de vergadering van 25 maart 2025 akkoord bevonden.

Ook de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) heeft gereageerd op het Transformatiekader en kan dit grotendeels onderschrijven. De RCE adviseert in het vervolgtraject nog een verdiepingsslag te maken in de visie op de restauratie en eventueel aanpassing van het interieur, zoals ontwerp van nieuwe stoffering e.d. Bij het in kaart brengen van de drie varianten voor programmering, beheer en organisatie is rekening gehouden met het Transformatiekader.

1.4 Het Masterplan zet democratisch en actief burgerschap centraal in programmering en gebruik

De programmering van publieksactiviteiten in *Paleis van de Tilburgers* biedt de kans burgers en bestuur dichter bij elkaar te brengen, zodat inwoners zich meer betrokken voelen bij de lokale politiek en de publieke zaak in Tilburg. De programmering zal daarom een mix moeten zijn. Activiteiten waarmee inwoners meer zicht krijgen op en interesse voor de werking van de lokale politiek. En activiteiten waarbij de gemeente ook zelf een beweging maakt naar de inwoners toe en hen betreft bij beleidsvorming en besluitvorming. Zo is het denkbaar dat *Paleis van de Tilburgers* – aanvullend op andere debatplekken in de stad – een debatfunctie krijgt. Daarnaast kan het *Paleis van de Tilburgers* de plek bij uitstek worden waar inwoners actief betrokken worden bij beleidstafels over de grote vraagstukken waar de Tilburgse samenleving voor staat. Overwogen kan worden nog een stap verder te gaan door in de programmering van *Paleis van de Tilburgers* ook activiteiten te ontwikkelen waarmee burgers onderwerpen voor de politieke agenda kunnen agenderen.

1.5 Het Masterplan biedt de mogelijkheid het programma Levendige Democratie permanent te maken

Programmering en publieksactiviteiten in *Paleis van de Tilburgers* vragen om een zorgvuldige benadering waarbij de bestaande praktijk van beleids- en besluitvorming en het bevorderen van democratisch en actief burgerschap in een vruchtbare samenhang worden gebracht. Dit is in lijn met de ambities van het bestaande programma Levendige Democratie. Dit programma is evenwel tijdelijk van aard en wordt geëvalueerd. Met *Paleis van de Tilburgers* kan het programma Levendige Democratie een permanent karakter krijgen. Ook biedt *Paleis van de Tilburgers* een prima context om het programma Levendige Democratie van nieuwe impulsen te voorzien. Met de griffie denken en werken we in de Ontwerpfase de programmering (inclusief beheer en organisatie) langs de lijn Democratie verder uit.

1.6 Het Masterplan biedt de ruimte om de kwaliteiten van het gebouw voluit te benutten

Het Masterplan biedt de ruimte om het monumentale karakter van het Paleis-Raadhuis te behouden en zelfs te versterken. Dat betekent dat de verschillende gebruiksvormen die we beogen met *Paleis van de Tilburgers* zich moeten voegen naar de kwaliteiten van het monument. Dat is goed mogelijk gezien de functies die het Paleis - Raadhuis in het verleden heeft gehad en waarvan de structuur en de inrichting nog steeds getuigen, namelijk die van paleis, hogeschool en raadhuis, met verschillende historisch ingerichte bestuurs- en vergaderruimten en ruimtes voor feesten en representatieve bijeenkomsten.

Voor wat betreft het gebruik van het Paleis - Raadhuis voor publieksactiviteiten past het inhoudelijk goed om activiteiten te programmeren rond thema's als democratisch burgerschap en actief burgerschap. Ook het gebruik van het Paleis - Raadhuis zoals we dat al vanaf de vorige eeuw kennen, namelijk als plek voor officiële vieringen, herdenkingen, bestuurlijke ontvangsten en trouwerijen past goed bij het gebouw en zien we als een belangrijk onderdeel van de programmering. Verder zien we mogelijkheden om publieksactiviteiten te organiseren over de geschiedenis van het gebouw en daarmee over de ontwikkeling van de Tilburgse samenleving in de laatste twee eeuwen.

Ook het gebruik van het Paleis - Raadhuis als extra ruimte voor fractievergaderingen en voor netwerkbijeenkomsten met inwoners en organisaties over vraagstukken die de Tilburgse publieke zaak betreffen, passen goed bij de aard en (voormalige) functies van het gebouw.

1.7 Het Masterplan houdt rekening met het Paleis-Raadhuis als onderdeel van het stadhuiscomplex

Het gebruik van het Paleis - Raadhuis als extra ruimte voor trouwen en representatieve ontvangsten en voor fractievergaderingen en netwerkbijeenkomsten ligt zeer in het verlengde van het gebruik van het Stadhuis en de Stadswinkel. Dat betekent dat het Paleis - Raadhuis als voorziening onderdeel is van het stadhuiscomplex en qua dienstverleningsconcept, beveiliging, ICT en AV-middelen vanuit hetzelfde regime moet worden aangestuurd als het Stadhuis en de Stadswinkel.

De programmering van publieksactiviteiten krijgt in het Paleis - Raadhuis wel een ander karakter dan bij het Stadhuis en de Stadswinkel. Dit is ook terug te zien in de ruimere openingstijden van het Paleis - Raadhuis. Het betekent dat het Paleis - Raadhuis niet alleen de voorzieningen deelt met het Stadhuis en Stadswinkel, maar ook eigenstandig voorzieningen van buiten kan halen zoals catering. Het Paleis - Raadhuis zal zich als onderdeel van het stadhuiscomplex profileren als dé plek waar burgers en bestuur samenkomen en zich sterk maken voor de Tilburgse publieke zaak.

Variant B (met doorgroeimogelijkheden naar variant C)

1.8 Variant B biedt een goede basis en de meeste ruimte voor de verdere uitwerking in de Ontwerpfase.

Variant B geeft van de drie varianten de meeste ruimte om - afhankelijk van de ambities van een nieuwe raad - de vervolgstap te zetten naar variant C of terug te gaan naar variant A.

Daarmee biedt variant B een goede basis en een realistisch perspectief voor de verdere uitwerking van de renovatie en restauratie in de Ontwerpfase. Zie ook hoofdstuk 6 en 7 in het Masterplan.

Het toekomstig gebruik (incl. beheer en organisatie) van het Paleis-Raadhuis heeft substantiële impact op de toekomstige begrotingen van de gemeente Tilburg. Hier past een gedragen besluit van de huidige én nieuwe raad bij. Daarom neemt de nieuwe gemeenteraad na afronding van de Ontwerpfase de definitieve besluiten over de renovatie en restauratie en over gebruik, beheer en organisatie van het gebouw.

1.9 Variant B biedt de ruimte om voor programmering van publieksactiviteiten te kiezen voor uitbesteding aan maatschappelijke partners

Het Paleis - Raadhuis maakt onderdeel uit van het stadhuiscomplex. Dit maakt dat het gebouwbeheer, het dienstverleningsconcept en alles wat met facilitaire ondersteuning te maken heeft, integraal deel uitmaakt van de gemeentelijke dienst. Het beheer op deze onderdelen blijft bij de gemeente Tilburg.

Het is mogelijk en wellicht wenselijk de programmering van publieksactiviteiten in het Paleis - Raadhuis uit te besteden. Programmering op thema's als democratisch burgerschap en programmering over de historie van gebouw en samenleving kunnen heel goed worden uitbesteed aan maatschappelijke partners. De programmering en de organisatie van de officiële vieringen en herdenkingen, de bestuurlijke ontvangsten en het gebruik van het Paleis - Raadhuis voor trouwerijen ligt niet voor de hand om uit te besteden. De organisatie van deze activiteiten is nu belegd bij respectievelijk de afdeling Bestuurszaken en de afdeling Dienstverlening. Het is wenselijk dat ook in de toekomst zo te houden.

1.10 Variant B sluit aan bij de uitkomst van de Werkconferentie op 26 februari jl.

De deelnemers aan de Werkconferentie op 26 februari jl. hebben meegegeven in de programmering van de activiteiten als gemeente nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met maatschappelijke partners binnen en buiten de gemeente. Het kiezen voor doelgroepprogrammering maakt het mogelijk op diverse thema's met diverse partners tot een bijzondere en kwalitatief sterke programmering te komen passend bij het zijn van een Paleis van de Tilburgers. Daarbij kan in ieder geval worden gedacht aan een programma ProDemos, een onderzoeks- en kennisprogramma Levendige democratie, Pleinprogrammering, programma Tilburgs Erfgoed, Pronken en Prijken met de Dorpen en Wijken, en een programma Jongeren aan de bak.

1.11 Partners (voorzichtig) enthousiast over variant B voor toekomstig gebruik als Paleis van de Tilburgers

De gesprekken met diverse maatschappelijke partners binnen en buiten Tilburg als de werkconferentie op 26 februari 2025 laten een voorzichtig enthousiasme zien over de mogelijkheden van doelgroepprogrammering en de rol van de betreffende partner daarbij. In de volgende fasen van de planontwikkeling zal ook aan de kant van programmering en gebruik hier samen met de potentiële partners meer helderheid moeten komen over de (on)mogelijkheden.

1.12 Variant B versterkt het ensemble Stadsforum (Willemsplein), Stadhuis, Stadswinkel en Paleis-Raadhuis

Met de beoogde programmering wordt levendigheid aan het Stadsforum toegevoegd. Samen met de Pleingenoten (o.a. creatieve opleidingen Fontys, Concertzaal/Theater Tilburg en Factorium) voorziet Variant B in een impuls aan de pleinprogrammering. Dat zou kunnen door bij de belangrijkste buitenactiviteiten op het Stadsforum ook te voorzien in een binnenprogramma in het Paleis - Raadhuis en/of bij de belangrijkste vieringen en herdenkingen in het Paleis – Raadhuis ook een buitenprogramma te presenteren.

1.13 Variant B biedt een goede basis om binnen een aantal jaren door te kunnen groeien naar variant C

Variant C vormt met de weekendopenstelling als erfgoedexperience inclusief het toevoegen van een publiekslaag (zie bijlage 1c bij het Masterplan) een plus op variant B. Daarmee is variant B een goede basis om door te groeien naar variant C waarmee de mogelijkheid ontstaat de museale kwaliteiten van het gebouw zichtbaar te maken en het lang verborgen Art Deco juweel te openen voor de stad en de rest van Nederland. Daarmee ontstaat de mogelijkheid inkomsten te genereren. Immers, het onderhouden en programmeren van een rijksmonument is niet niks. Gelet op de expertise van erfgoedexperience bij het Stadsmuseum Tilburg ligt het voor de hand bij een eventuele doorontwikkeling naar variant C overleg te voeren over hun rol hierbij.

1.14 Voorbereiding van de renovatie en restauratie van het Paleis-Raadhuis stakt als er geen voorkeursvariant wordt uitgesproken

De planontwikkeling van de renovatie en restauratie van een rijksmonument is vanwege de gevraagde zorgvuldigheid een langdurig proces. In 2018 zijn de voorbereidingen gestart en er zijn nog twee fasen (Ontwerpfase en Realiseringsfase) te gaan alvorens het gebouw wordt opgeleverd en in gebruik genomen (Exploitatiefase).

De verwachte in gebruik name van het Paleis van de Tilburgers is vooralsnog in 2028-2029 gedacht. Het is duidelijk dat zonder een raadsuitspraak over een voorkeursvariant het proces zal vertragen (6-9 maanden). Tegelijkertijd is er ook enige urgentie om nu door te pakken en dat heeft alles te maken met het feit dat het gebouw onderhoud behoeft.

2.1 Een voorbereidingskrediet voor de Ontwerpfase ter beschikking te stellen van € 1.200.000,-.

Met het vaststellen van het Masterplan ronden we de Definitiefase af en starten we de Ontwerpfase. De Ontwerpfase zal naar verwachting een doorlooptijd van een jaar vergen. De eerste stappen zijn het selecteren van de diverse adviseurs (o.a. architect, installatie, constructie en bouwkosten). Samen met de intern betrokken afdelingen wordt het ontwerp gemaakt. Het hiertoe benodigde budget is geraamd op afgerond € 1,2 mln. (zie Bijlage 1: Masterplan paragraaf 8.4).

In dit voorbereidingskrediet is rekening gehouden met een budget van € 50.000,- voor tijdelijke programmering, immers tijdens het ontwerptraject gedurende 2025-2026 kunnen er in het Paleis Raadhuis activiteiten georganiseerd worden. Na afronding van de ontwerpfase zal de definitieve besluitvorming (naar verwachting Q2 2026) over de renovatie van het gebouw aan uw raad worden voorgelegd inclusief een voorstel tot uitvoeringskrediet.

Tevens is de opdracht meegegeven om in de ontwerpfase de kosten nader te specificeren en deze zoveel mogelijk te beperken door op zoek te gaan naar slimme samenwerking.

2.2 De Ontwerpfase benutten om de (interne) kosten voor beheer en organisatie te concretiseren en waar mogelijk te verlagen

In de Ontwerpfase zullen de (interne) kosten voor beheer en organisatie concreter worden gemaakt. Daarbij is de opdracht meegegeven waar mogelijk deze kosten te beperken door op zoek te gaan naar synergie (ook voor de benodigde fte's). Hierbij kan gedacht worden aan de samenwerking met de griffie en ook aan

schoonmaak, beveiliging en facilitaire zaken. Om te komen tot een reëel beeld van de kosten en het vergroten van de dekkingsmogelijkheden is het mogelijk daarbij externe expertise in te schakelen.

Kanttelingen en gewogen alternatieven

1.1 Ontmoetingsruimte voor inwoners uit de Binnenstad mogelijk op bepaalde momenten in de week

Gelet op de gewenste ambitie en programmering van het Paleis-Raadhuis kan op afgesproken tijdstippen (bijv. vaste dag of vast dagdeel in de week) een ruimte in het Paleis-Raadhuis de plek zijn voor ontmoeting van inwoners uit de Binnenstad. Uiteraard mits de programmering dit toelaat. Het vervullen van de rol van wijkcentrum vraagt meer en past niet bij de ambities zoals bedoeld bij Paleis van de Tilburgers.

1.2 Variant C alleen mogelijk als een organisatie in Tilburg, Brabant of Nederland met aantoonbare erfgoedervaring de uitvoering van de algemene openstelling op zich neemt.

De gemeente besteedt de exploitatie van de erfgoedexperience uit aan een organisatie of partij in Tilburg, Brabant of Nederland die hierin ervaren is en zijn voetsporen hierin al heeft verdiend.

Als dit niet lukt dan is variant B leidend voor de programmering in het Paleis van de Tilburgers. Immers, de gemeente zelf is geen expert in het exploiteren van een erfgoed en gaat dus niet 'museumpje spelen'.

2.1 De (aanvullende) middelen voor programmering, beheer en organisatie zijn nog niet gereserveerd in de meerjarenbegroting

Voor programmering, beheer en organisatie zijn nog geen (aanvullende) middelen gereserveerd in de meerjarenbegroting (afhankelijk van de te kiezen variant gaat het om € 1 tot € 2 mln. structureel) (zie bijlage 1B en 1D bij het Masterplan). Zonder deze (aanvullende) middelen is er straks een gerestaureerd Paleis zonder mogelijkheden voor een andere invulling/programmering van het Paleis van de Tilburgers.

Niet beïnvloedbare risico's

Niet van toepassing.

Kosten en dekking

De kosten van het voorbereidingskrediet van € 1,2 miljoen hebben betrekking op de Ontwerpfase voor de restauratie van het pand en de inrichting ervan. Het gaat met name over kosten voor externe adviseurs zoals de architect, installatieadviseur en constructeur en interne kosten voor projectleiding en ondersteuning daarvan. De kosten worden gemaakt in 2025 en 2026.

Het voorbereidingskrediet wordt samen met het te zijner tijd nog aan te vragen uitvoeringskrediet gedekt uit de reeds bestaande middelen voor afschrijving van het Paleis aangevuld met de in de Programmabegroting 2023 extra toegekende structurele middelen van € 625.000,- per jaar (in totaal is er € 960.000,- structureel beschikbaar).

Daarnaast is er voldoende dekking uit bestaande middelen voor de structurele lasten van de totale investering in het paleis (voorbereiding + uitvoering) voor de huidige stichtingskostenraming van totaal € 15,27 miljoen voor variant B. Dat geldt zowel voor de afschrijvingslasten als voor de reguliere exploitatielasten zoals onderhoud, schoonmaak, energiekosten en verzekeringen.

Er is echter nog geen dekking voor de beoogde programmering, gebruik en beheer van het Paleis in variant B. Het gaat om een geraamd bedrag van € 1.650.000,- structureel (zie bijlage 1 B en 1D bij Masterplan, variant B). Het is aan het nieuwe bestuur om hier een besluit over te nemen.

Zoals gezegd is bij de programmabegroting 2023 extra structureel geld beschikbaar gesteld voor de structurele lasten van de renovatie van het Paleis. Voor de voorbereiding en de uitvoering van de renovatie is nog geen krediet beschikbaar gesteld. Met dit voorstel wordt het voorbereidingskrediet aangevraagd dat gedekt wordt uit de bestaande middelen.

Mocht er geen uitvoeringskrediet voor de renovatie en restauratie toegekend worden, dan kunnen de reeds gemaakte voorbereidingskosten eenmalig worden gedekt uit de reeds beschikbaar gestelde structurele middelen en valt het restant daarvan vrij.

Uitvoering

Starten Ontwerpfase

Met het vaststellen van het Masterplan Paleis van de Tilburgers eindigt in de planontwikkeling van het Paleis-Raadhuis de Definitiefase en start de Ontwerpfase. In deze fase wordt de architect geselecteerd, inclusief o.a. installatie-adviseur, constructeur en bouwkostendeskundige. Een deel van de in te kopen advisering ligt boven het Europese drempelbedrag voor diensten en zal Europees moeten gebeuren. Portefeuillehouder Ruimtelijke Kwaliteit zal bij de architectenselectie worden betrokken.

Voor de Ontwerpfase wordt net als voor de Definitiefase een projectorganisatie ingericht. De verwachte doorlooptijd van de Ontwerpfase is 1 jaar gerekend vanaf het moment van start aanbesteding.

Tijdens de verbouwing de winkel openhouden: ontwikkelen en uitvoeren programma-activiteiten

Het is wenselijk om ook al in de jaren voorafgaand aan de ingebruikname van het Paleis-Raadhuis in 2028-2029 programma-activiteiten met partners te ontwikkelen zodat vanaf het moment dat het vernieuwde Paleis van de Tilburgers zijn deuren opent met verve en voluit het programma draait. Tijdens de renovatie van het Paleis-Raadhuis zullen deze activiteiten elders in de stad moeten plaatsvinden.

In het benodigd voorbereidingskrediet is al rekening gehouden met het uitvoeren van een aantal programma-activiteiten.

Geschiedschrijving Paleis-Raadhuis vastleggen?

Renovatie is een bijzonder moment in de geschiedenis van het gebouw Paleis-Raadhuis. Hoe kunnen we vasthouden hoe het gebouw er nu uit ziet, zodat we straks kunnen zeggen 'gelukkig hebben we de foto's nog'?

Participatie

Op diverse momenten zijn de raad en de omwonenden geïnformeerd. Zie ook de Aanleiding in dit raadsvoorstel. Zo is in het verleden een bewonersparticipatie op 18 november 2023 geweest en een werkconferentie met betrokken organisaties op 26 februari 2025. In het vervolgtraject bouwen we ook participatiemomenten met omgeving en betrokken organisaties in het proces in. Verder zal er met betrekking tot het ontwerp afstemming plaatsvinden met de Omgevingscommissie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Met de betrokken maatschappelijke partners zullen we de doelgroepprogrammering verder vormgeven en concretiseren.

Communicatie

Na besluitvorming door de raad informeren we actief alle bij het proces betrokken organisaties en inwoners, waaronder de deelnemers van de eerder gehouden werkconferentie. Ook informeren we onze inwoners over het besluit van de raad en bijhorende vervolgstappen via de reguliere communicatiekanalen van de gemeente. Verder werken we een gerichte communicatie-aanpak uit voor het vervolgproces.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Masterplan Paleis van de Tilburgers met als bijlagen
 - a. Transformatiekader
 - b. Beheer en organisatieplan
 - c. Voorzet Kinkorn publiekslaag
 - d. Overzicht investeringen en structurele kosten

Ter inzage gelegde stukken

Geen.

Tilburg, 1 juli 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Tilburg,

de secretaris,

de burgemeester,

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Tilburg;

- gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;
- gelet op het aanvaarde amendement Stap voor stap naar een paleis voor alle Tilburgers

Besluit

- 1. ter afronding van de Definitiefase het Masterplan Paleis van de Tilburgers vast te stellen (inclusief bijlagen) en over te gaan naar de Ontwerpfase.
- 2. een voorbereidingskrediet voor de Ontwerpfase ter beschikking te stellen van € 1.200.000,-, waarbij lopende de fase de kosten nader worden gespecificeerd en wordt onderzocht waar door slimme samenwerking de kosten kunnen worden verlaagd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 15-09-2025

de griffier,

Valid Signed door Noor Kanters

op 17-09-2025

In overeenstemming met het [ondertekeningsmandaat raadsstukken](#) worden raadsbesluiten alleen door de griffier ondertekend.